

PM

2014:24

Samverkan för bättre **främjande av miljöteknik?**

– Miljöteknikstrategins påverkan

Tillväxtanalys har granskat i vilken mån Miljöteknikstrategin har bidragit till att utveckla samverkan mellan de många offentligt finansierade aktörerna inom främjandesystemet.

Dnr: 2012/062

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
E-post: info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Carly Smith Jönsson
Telefon: 010 447 44 38
E-post: carly.smith.jonsson@tillvaxtanalys.se

Förord

I september 2011 antog regeringen miljöteknikstrategin – en strategi för utveckling och export av miljöteknik under åren 2011–2014. Strategin är ett försök att ta ett samlat grepp för att utveckla svensk miljöteknik: från förverkligandet av en innovativ idé till global export. Regeringen aviserade vidare att 100 miljoner kronor per år, totalt 400 miljoner kronor, skulle avsättas för insatser inom miljöteknikstrategin under perioden.

Tillväxtanalys fick i början av 2012 regeringens uppdrag att löpande utvärdera miljöteknikstrategin och de insatser som den omfattar. Syftet med utvärderingen är att både ta fram kunskap som kan fungera som beslutsunderlag inför framtida satsningar, och att löpande stötta de olika aktörerna med uppdrag inom strategin i genomförandet. Utvärderingen slutrapporteras under början av 2015.

Vid tidpunkten för denna PM har tre och ett halvt av strategins fyra år passerat, och det har därför bedömts vara relevantt att undersöka systemet av statligt främjande av miljöteknikföretagande, och i vilken mån strategin bidragit till ett bättre fungerande system genom samverkan.

Rapporten har utarbetats av Johan Harvard och Carly Smith Jönsson på Tillväxtanalys. Rapporten bygger på en underlagsrapport författad av Olof Linde med stöd av Sigrid Hedin vid Sweco Strategy.

Tillväxtanalys vill rikta ett stort tack till alla de organisationer och personer som har ställt upp på intervjuer, som delat med sig av material och kommit med värdefulla synpunkter och inspel, och som därmed har möjliggjort utvärderingsarbetet.

Östersund 7 november 2014

Björn Falkenhall
T.f. chef avdelning Entreprenörskap och näringsliv

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary	9
1 Inledning	11
1.1 Studiens bakgrund och syfte	11
1.2 Bakgrund miljöteknikstrategin	12
1.3 Metod	13
1.4 Rapportens disposition	14
2 Förutsättningar och förväntningar på samverkan inom strategin	15
2.1 Övergripande bild av behovet av samverkan	15
2.2 Introduktion till samverkan i teori och praktik.....	15
2.3 Förutsättningar för samverkan.....	17
2.4 Samverkansaspekter i regeringsuppdragen	18
3 Samverkan i praktiken – behov och betydelse.....	20
3.1 Inledning och övergripande bild	20
3.2 Samverkan i uppdragen med export – och internationaliseringsfokus	20
3.3 Samverkan i uppdragen med innovationsfokus.....	22
3.4 Samverkan i uppdrag med syfte att främja tillväxt i miljöteknikområdet	24
4 Slutsatser och diskussion	28
4.1 Förutsättningar och förväntningar på samverkan i strategin.....	28
4.2 Samverkan i utförandet av uppdragen i strategin.....	29
4.3 Avslutande reflektioner.....	32
5 Källor.....	33

Sammanfattning

Bakgrund och syfte

Regeringens miljöteknikstrategi lanserades 2011 med syfte att främja svenskt miljöteknikföretagande. Detta skulle uppnås genom näringspolitiska insatser i form av selektiva stöd till svenska miljöteknikföretag. Strategin omfattar 24 olika uppdrag fördelade till tolv aktörer (bland andra Vinnova, Business Sweden, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Almi) inom tre kategorier – forskning och utveckling, tillväxt på hemmaplan, export och internationalisering.

Ett av motiven med strategin var att främja samverkan mellan de många aktörer som deltar i arbetet för att effektivisera främjandesystemet. Tillväxtanalys har granskat i vilken mån strategin har bidragit till att utveckla samverkan. Studien bygger på intervjuer med aktörer med uppdrag inom strategin.

Bättre samverkan i enskilda fall – men inte på systemnivå

Den övergripande slutsatsen från analysen är att miljöteknikstrategin har bidragit till ökad samverkan i flera enskilda fall – mellan så väl som internt hos aktörerna. Vi finner dock inga tydliga belegg för att den utveckling som skett i enskilda fall har haft någon betydande påverkan på systemet som helhet.

Strategin utgår i huvudsak från enstaka uppdrag som riktats till eller tagits fram ihop med enskilda aktörer. Uppdragen är till stor del avgränsade projekt som ska operationaliseras inom en given ram, snarare än att utgå från ett gemensamt problem eller behov. Många påtalar att miljöteknikstrategin därmed inte haft formen av en egentlig strategi utifrån ett aktörsperspektiv. Det har varit svårt att ge en bild av ett samlat innehåll utifrån perspektivet att strategin skulle motverka särskilda brister inom miljöteknikområdet. För de uppdrag inom strategin som beslutades först finns en något tydligare bild av hur de platsar i ett sammanhang vilket också förstärktes av gemensamma träffar i inledningen av utförandet. Uppdrag som tillkommit senare har dock ofta en ganska oklar plats bland övriga uppdrag i strategin.

Trots dessa begränsande faktorer har vår analys identifierat flera områden där miljöteknikstrategin har bidragit till ökad samverkan mellan aktörer inom främjandesystemet.

1. Även om flera av aktörerna uppger att de har haft uppbyggda samverkansformer sedan tidigare har vissa av uppdragen lett till nya kontaktytor inom andra delar av organisationerna. I vissa fall har samverkan skett med delar av organisationer som inte har uppdrag i strategin.
2. Vissa av uppdragen har lett till att olika delar av en och samma organisation har fått arbeta med miljöteknik samtidigt eller att man har behövt använda kompetens från andra delar av organisationen. Detta har skapat nya former av intern samverkan.
3. Behovet av samverkan har varit störst bland uppdragen inom samma kategori (FoU, tillväxt på hemmaplan, respektive export och internationalisering). Detta har varit tydligast vad gäller de exportfrämjande aktörerna, där flera upplevt initiala problematiska överlappningar av mandat och satsningar som har hanterats genom att intensifiera samverkan.

4. Samverkan har i många fall varit informell och personberoende snarare än institutionaliserad, vilket ökar sårbarheten. En möjlig förklaring är uppdragets tidsbegränsade natur.

Miljöteknikstrategin utgör en begränsad del av det som görs för att främja svensk miljöteknik, både sett till antalet aktörer och hur liten del uppdragen utgör jämfört med aktörernas ordinarie verksamhet. Detta gör det svårt att realisera en ambition om ökad systemsyn inom ramen för strategin.

Summary

The Swedish government's Environmental Technology Strategy was launched in 2011 with the aim of promoting entrepreneurship in the field of environmental technology, primarily through the use of industrial policy instruments such as selective support to firms within the environmental technology sector. The strategy encompasses 24 different assignments to a total of twelve organisations, including Sweden's Innovation Agency, Business Sweden (The Swedish Trade and Invest Council) the Swedish Agency for Economic and Regional Growth, the Swedish Energy Agency and Almi. The aims of the assignments can be placed in three main categories – research and development, growth on the domestic market, and export and internationalisation.

One of the government's aims for the strategy was to promote co-operation and collaboration among the many organisations involved in promoting environmental technology. The Swedish Agency for Growth Policy Analysis, Growth Analysis, has reviewed whether and to what extent the strategy has brought about increased co-operation both within and between the organisations concerned. This study is based upon an analysis of interviews with the different organisations.

Improved co-operation in some individual cases – but not at the systemic level

The main conclusion from this study is that the Environmental Technology Strategy has contributed till increased co-operation in a number of individual cases – both within as well as between the organisations concerned. We do not however find convincing evidence that this has had any major impact on the systemic level.

The strategy does not define a common problem or need to be targeted within the system for promoting environmental technology. We cannot see that the strategy was put together to address specific identified weaknesses within the system for promoting environmental technology. It is in fact rather a collection of separate, discrete assignments addressed to, or devised together with, the implementing organisations. The assignments are essentially a series of separate, time-bound projects. For these reasons, many of our respondents are of the opinion that the strategy is not actually a strategy, but rather a collection of assignments.

The organisations responsible for the assignments that were launched first report that they have had a sense of being part or a bigger picture and this sense was reinforced by meetings with the other organisations when the strategy was first launched. Organisations that received assignments later generally lack a sense of being part of a broader picture or strategy.

Despite these limitations, we have in our analysis identified several areas where the Environmental Technology Strategy has contributed to increased cooperation between organisations.

1. Despite the fact that many of the organisations report that they had forms of co-operation that predate the strategy, many of the assignments have led to co-operation with new divisions or sections within the organisations. In some cases this co-operation has been with divisions or sections that are otherwise not involved in the strategy.

2. In the case of some of the organisations concerned, the assignments within the strategy have led to different divisions working with environmental technology at the same time. This has led to new types of internal co-operation.
3. The need for co-operation has been greatest for assignments that are within the same category (R&D, growth on the domestic market, export/internationalisation). This has been most apparent for the export-related assignments, where many respondents initially saw problematic overlap in their roles and mandates.
4. The co-operation that has been built up under the strategy has in many cases been informal in nature and dependent on individuals, rather than institutionalised, which increases its vulnerability. A possible explanation is the assignments' short time frame or project form.

The Environmental Technology Strategy is only a limited part of the total efforts to promote Swedish environmental technology, both as regards the total number of organisations concerned as well as the amount of financing allocated to the assignments as compared with the organisations' total budgets. As a result it is difficult to achieve an ambition of systemic change through the strategy.

1 Inledning

I september 2011 antog regeringen en strategi för utveckling och export av miljöteknik under åren 2011–2014. Strategin syftar till att ta ett samlat grepp för att stödja svensk miljöteknik – från forskning och utveckling via hemmamarknad till export. Strategin omfattade i juli 2014 totalt 24 formella regeringsuppdrag, fördelade på 12 aktörer, och finansieras med totalt 400 miljoner kronor under perioden.

I slutet av februari 2012 fick Tillväxtanalys regeringens uppdrag att utvärdera den nationella miljöteknikstrategin och de insatser den omfattar, med avseende på såväl genomförandets processer och organisering, som på resultaten och effekterna av insatserna. Syftet är att både ta fram underlag inför framtida satsningar och att löpande stötta de olika aktörerna med uppdrag inom strategin. Uppdraget genomförs av Tillväxtanalys med operativt stöd av en upphandlad följeforskare.

En första delrapport från Tillväxtanalys publicerades och lämnades till regeringen i december 2012. Sedan dess har två underlagsrapporter och en ytterligare delrapport publicerats inom ramen för utvärderingen. Vidare har en mängd mer detaljerade utvärderingsunderlag löpande delgetts de olika genomförarna av uppdragen inom strategin.

I denna underlagsrapport sammanfattas en analys av samverkan mellan de aktörer som arbetar med att främja miljöteknikföretagande, och undersöks i vilken mån miljöteknikstrategin har bidragit till att effektivisera och utveckla systemet av offentliga främjandeinsatser. Denna PM utgör därmed ett ytterligare underlag inför den kommande slutrapporten gällande Tillväxtanalysuppdrag, som kommer lämnas till regeringen 2015.

1.1 Studiens bakgrund och syfte

Att främja samverkan mellan de aktörer som arbetar med att främja svenskt miljöteknikföretagande, var ett av regeringens syften med att lansera miljöteknikstrategin.

Vanligtvis finns begränsade incitament för företagsfrämjande aktörer att samverka. För den enskilda satsningen kan det ge störst effekt att bortse från andra och fokusera helt på att få ut mesta möjliga nytta ur den egna insatsen. På systemnivå kan detta dock leda till att systemet som helhet skapar mindre värden än vad som skulle vara möjligt om systemet optimerades. Tillväxtanalys menar att samverkan kan bidra till att insatser med överlappande mandat koordineras och att upplevda glapp mellan stödfunktioner kan identifieras och överbryggas. Genom att få till stånd funktionell samverkan kan vi få ut mer av det samlade främjandesystemet.

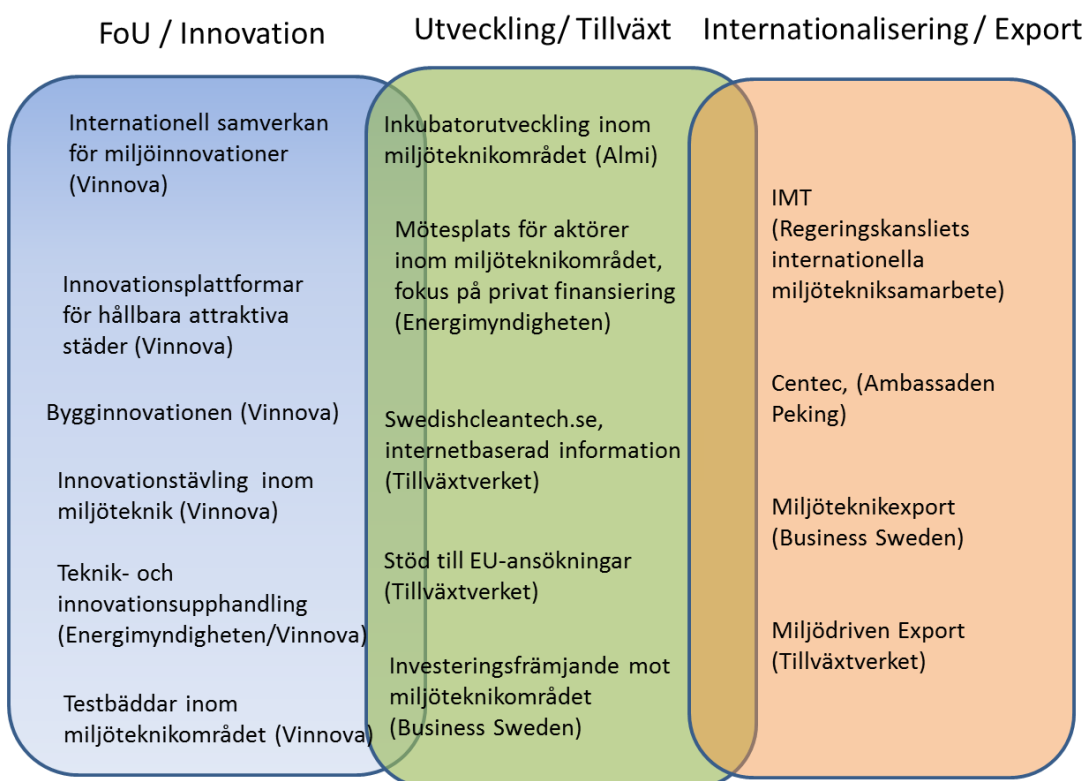
Tillväxtanalys vill därför belysa samverkansarbetet inom miljöteknikstrategin. Syftet med studien är att undersöka om satsningarna på samverkan har bidragit till ett mer koordinerat främjandesystem, och i så fall hur.

1.2 Bakgrund miljöteknikstrategin

Regeringen har angett tre övergripande mål för miljöteknikstrategin. Dessa är att strategin ska bidra till att:

1. främja forskning och innovation inom området och underlätta för att innovationer kommersialiseras
2. skapa goda förutsättningar för framväxt och utveckling av miljöteknikföretag i Sverige
3. främja exporten av svensk miljöteknik.

Se Figur 1 för fördelningen av uppdragen inom strategin i diskussionen i kapitel 3.

Figur 1 Från FoU till Export - uppdragens fördelning efter utvecklingsfaser

Uppdragen utgör en bred portfölj av olika typer av insatser: riktade direkt till enskilda miljöteknikföretag eller miljöteknikföretag i allmänhet, finansiärer, köpare, främjandeaktörer och forskare.¹ Den största delen av miljöteknikstrategins budget har gått till Vinnova, vars uppdrag tilldelats 132 miljoner kronor av de 362 miljoner kronor som hittills beslutats. Därefter har Business Sweden (före detta Exportrådet och Invest Sweden) fått den näst största tilldelningen, 96 miljoner kronor. Utöver de insatser som beslutats inom ramen för miljöteknikstrategin, arbetar ett antal offentliga och privata aktörer direkt eller indirekt med att främja miljöteknikföretag. Majoriteten av de offentliga insatser som stödjer miljöteknikföretagen sker utanför miljöteknikstrategin.

I Tabell 1 nedan listas de myndighetsuppdrag som regeringen har fattat beslut om inom ramen för miljöteknikstrategin till och med juli 2014, exklusive utvärderings- och

¹ En mer omfattande beskrivning av de olika uppdragen inom strategin återfinns i Tillväxtanalys tidigare delrapporter från utvärderingsarbetet. Se Tillväxtanalys WP/PM 2012:20 och Tillväxtanalys WP/PM 2013:11.

statistikuppdrag. Den sista kolumnen i tabellen indikerar huruvida uppdraget inkluderas i denna studie eller inte.

Tabell 1. Operativa uppdrag inom miljöteknikstrategin

Aktör	Uppdrag	Budget, 2011–2014, mnkr	Beslutsår	Omfattas av denna studie
Vinnova	Forskning och utveckling, tre delar: <ul style="list-style-type: none"> • Internationell samverkan för miljöinnovationer • Innovationsplattformar för hållbara attraktiva städer • Bygginnovationen 	65	2011	Ja
Almi/Innovationsbron	Inkubatorutveckling inom miljöteknikområdet	10	2011	Ja
Energimyndigheten	Mötesplats (mötesplats för aktörer inom miljöteknikområdet, med fokus på privat finansiering)	17,5	2011	Ja
IMT ²	Internationell samordning	48	2010	Ja
Business Sweden	Småföretagssatsning	48	2011	Ja
Business Sweden	USA-satsning	8	2011	Nej
Business Sweden	Brasiliensatsning	12,5	2011	Nej
Business Sweden	Turkietsatsning	5	2012	Nej
Business Sweden	Främjande vid Rio+20 med flera	2,5	2012	Nej
Centec	Centec, Peking	2	2011	Ja
Business Sweden	Investeringsfrämjande åtgärder, med inriktning på miljöteknikområdet	20	2011	Ja
Tillväxtverket	Stöd till EU-ansökningar för forskning	7	2011	Ja
Tillväxtverket	Swedishcleantech.se, internetbaserad information	3,5	2012	Ja
Energimyndigheten/ Vinnova	Teknik- och innovationsupphandling	30	2012	Ja
Tillväxtverket	Miljödriven export	24	2012	Ja
Vinnova	Testbäddar	36	2012	Ja
Vinnova	Innovationsupphandling/-tävling	16	2013	Ja

1.3 Metod

Föreliggande studie är i huvudsak baserad på intervjuer med uppdragsansvariga för respektive uppdrag inom miljöteknikstrategin, och genomfördes under våren 2014. Intervjuerna har varit semistrukturerade såtillvida att de utgått från ett samlat frågeunderlag i fyra delar. Samtalens tyngdpunkt har dock varierat mycket beroende på uppdragens struktur och hur central samverkan har varit för uppdragens genomförande.

Utgångspunkten har varit att utifrån respektive uppdrags bakgrund och målsättning ge en bild av förutsättningar och förväntningar kring olika samverkansaspekter inför genomförandet, samt hur samverkan bedrivits i praktiken och vilken sammantagen betydelse det haft för genomförandet. En central fråga har också varit om

² Regeringskansliets internationella miljötekniksamarbete - IMT

uppdragsansvariga anser att miljöteknikstrategin medfört en ökad och mer utvecklad samverkan mellan olika aktörer, och huruvida det i sin tur bidragit till ett mer samlat och funktionellt stödsystem inom miljöteknikområdet kopplat till strategins tre övergripande mål.

1.4 Rapportens disposition

I kapitel 2 ges en kort inledande diskussion om generella motiv och behov av samverkan samt en beskrivning av olika former av samverkansnivåer i teori och praktik. Därefter presenteras de förväntningar på samverkan som framgår i uppdragsbeskrivningarna inom miljöteknikstrategin. I kapitel 3 utvecklas diskussionen och analysen kring hur samverkan bedrivits i praktiken, såväl avseende behov, funktion och betydelsen av samverkan i de olika uppdragen. I kapitel 4 diskuteras och summeras intryck och slutsatser från studien avseende samverkans roll och betydelse för uppdragets och miljöteknikstrategins genomförande, men även utifrån ambitionen att stärka samverkan mellan främjandeaktörer inom miljöteknikområdet.

2 Förutsättningar och förväntningar på samverkan inom strategin

2.1 Övergripande bild av behovet av samverkan

Ökad samverkan mellan aktörer är en av tankarna bakom miljöteknikstrategin. Samtliga intervjuade uppdragsansvariga i miljöteknikstrategin ställer sig i grunden positiva till samverkan, men betonar också att det måste byggas utifrån reella behov och inte vara ”samverkan för samverkans skull”. Flera respondenter påpekar att det finns många aktörer inom tillväxtpolitiken som har delvis överlappande mandat och roller. Det anses finnas både behov och utrymme för att, i det breda främjandesystemet, försöka tydliggöra roller och samordna liknande och angränsande insatser. Detta för att öka stödets effektivitet i själva genomförandet, men kanske framförallt från ett målgruppsperspektiv för att undvika att företag uppvakts med liknande aktiviteter från olika aktörer.

2.2 Introduktion till samverkan i teori och praktik

Motiv och vinster med samverkan

Ett av huvudskälen till att behovet av samverkan generellt ökar i samhället är den ökade specialiseringen av uppgifter och arbete. I takt med att samhället utvecklas och vår omvärld blir större och mer komplex växer också kraven på mer specifik kompetens inom olika områden. Detta leder i sin tur till att utförandet av olika funktioner i samhället blir mer uppdelat på fler och olika aktörer och organisationer, med alltmer specifika och avgränsade kunskaps- och verksamhetsområden. Eftersom verkligheten sällan är lika avgränsad och uppdelad krävs därför interaktion mellan dessa funktioner för att också kunna skapa sammanhang och helhetsperspektiv. Denna utveckling sker överallt i samhället och således även inom det tillväxtpolitiska området som är uppdelat på en stor mängd olika aktörer med ofta avgränsade uppgifter riktade mot specifika områden och målgrupper.

Detta leder fram till två övergripande risker ur ett systemperspektiv. Den ena risken är att aktörer erbjuder liknande eller överlappande insatser (*övertäckning*), vilket innebär att resurser inte används på ett samhällsekonomiskt optimalt sätt. Den andra är att bristen på helhetssyn riskerar leda till att det uppstår luckor i stödsystemet som inte täcks av någon aktör (*undertäckning*).

För att motverka dessa risker utvecklas former av ”samverkan” eller ”samordning”. Motivet är att motverka den fragmentering som en stark specialisering kan leda till, så att de kompetenser och stödresurser som samhället erbjuder tillsammans kan användas på ett effektivt sätt. För regeringens miljöteknikstrategi kan därmed betoningen på samverkan i genomförandet av strategin ses som en ambition att uppdragen tillsammans ska kunna bidra till en bättre täckning och effektivare stödsystem inom miljöteknikområdet än om uppdragen utförs var och ett för sig.

Flera analyser visar att det finns ett antal faktorer som kan påverka samverkansprocesser i både positiv och negativ riktning. Se Tabell 2. Samverkan mellan organisationer kan ge vinster, men kan också möta hinder, ställas inför utmaningar och behöva möjliggörare för att bli av (Quist, 2005).

Tabell 2. Faktorer som kan påverka möjligheterna till framgångsrik samverkan mellan organisationer

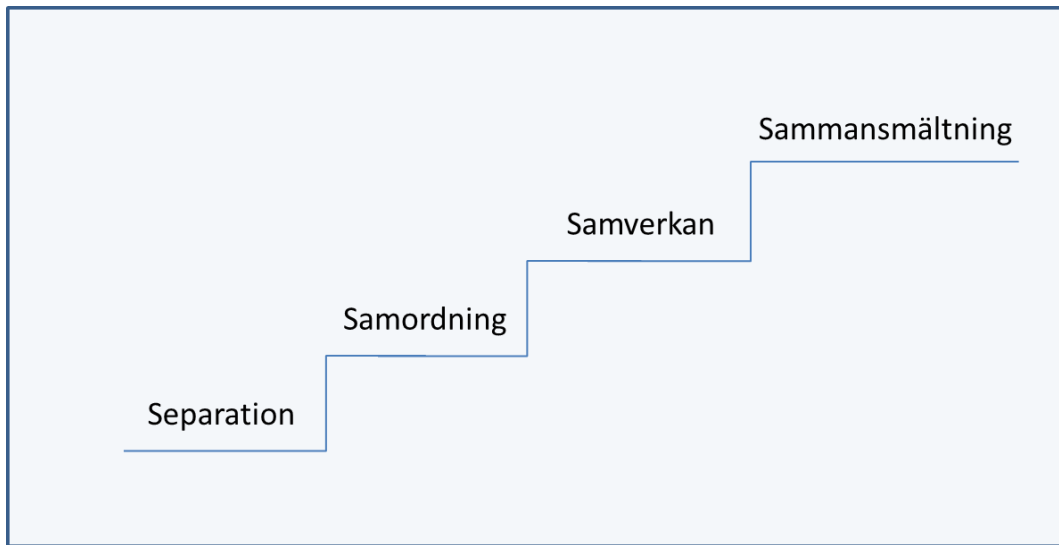
<p>Vinster</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minskad risk för dubbelarbete • Synergieffekter – flera organisationer kan skapa något som de inte klarar av var för sig • Skapar förutsättningar för ett s.k. "end-to-end"-ansvar • "Tänka utanför ramarna" 	<p>Strukturella hinder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formerna för hur de samverkande aktörerna styrs och hur deras verksamheter följs upp • Starkare incitament för individen i en organisation att arbeta i enlighet med styrsignalerna för den egna organisationen än att samverka med andra för att skapa största möjliga nytta för målgruppen • Regler och lagstiftning
<p>Möjliggörare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engagerat ledarskap • Eldsjälar • Särskilt avsatta resurser för det specifika projektet/arbetet • Program för utbyte av personal mellan organisationer med behov av horisontell samverkan 	<p>Utmaningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minskad oberoende • Osäker investering • Ökad administrativ börda • Enheter med olika professionell kultur kan ha svårt att samverka • Potentiell förändring ses ofta som ett hot • Fler intressenter • Svårare att övervaka och utvärdera • Kommunikationsvårigheter • Brist på information om varandras verksamheter/klienter

Källa: Anpassad från Quist (2005) *Sammanhållna processer – en studie om horisontell samverkan*, Statens kvalitets- och kompetensråd, Stockholm.

Samverkan – begreppets innebörd i teori och praktik

Om de grundläggande motiven för att samverka accepteras blir dock frågan: Hur definieras samverkan? Ett sätt att dela upp olika nivåer av interaktion görs ibland utifrån en s.k. samverkanstrappa (Figur 2). Utgångspunkten kallas för *separation*, vilket innebär att insatser genomförs av skilda aktörer utan någon interaktion med andra. Den andra nivån benämns *samordning* vilket handlar om att aktörers insatser koordineras eller adderas till varandra för att nå bättre effekt. Den tredje nivån benämns *samverkan* som innebär att varje aktörs formella ansvarsområde hålls avgränsat, men där man vid behov och för avgränsade uppgifter har utbyten och utför insatser tillsammans. Det är också denna form av samarbete som mer allmänt brukar kallas för samverkan. Den fjärde formen utgörs slutligen av *sammansmältning*, vilket innebär att aktörers gränser för ansvarsområden upphör eller smälts samman, exempelvis vid ett samgående mellan två organisationer. Huvudfokus i denna studie är nivån samverkan.

Figur 2. Samverkanstrappan – en schematisk bild av olika samverkansnivåer

2.3 Förutsättningar för samverkan

Hur har då förutsättningarna för samverkan och samordning sett ut inom ramen för miljöteknikstrategin? Det första som kan konstateras är att själva utformningen av uppdragen i samspel med tidsperspektivet sätter vissa grundramar för möjligheten till samverkan. (se Figur 3)

- En parameter handlar om hur *nytt eller beprövat* uppdraget är för den aktör som ska utföra det. För en aktör som får arbeta inom sitt kärnområde på känd mark kan det redan finnas väl utvecklad samverkan med relevanta aktörer och målgrupper vilket gör att behovet av att etablera ny eller utveckla befintlig samverkan minskar. Innebär insatsen däremot nya koncept eller inriktning på nya målgrupper krävs ofta mer tid och resurser för att utforma insatsen tillsammans med eller samordnat med andra aktörer.
- En annan parameter som påverkar behov och förutsättningar för samverkan i uppdragen handlar om *uppdragets komplexitet*. Generellt kan det konstateras att vikten av samverkan i uppdragen är mindre när insatsen riktas direkt till en slutmålgrupp i form av företag eller organisationer, medan behovet av samverkan ökar i insatser som från början är mer komplexa avseende genomförande och målgrupper eller som är av mer samordnande och systemstödjande karaktär.

		Komplexitet avseende insats och målgrupp	
		Lägre komplexitet	Högre komplexitet
Erfarenhet av insats och målgrupp	Nytt	Medel	Större behov av samverkan
	Beprövat	Mindre behov av samverkan	Medel

Figur 3 Schematisk bild av förväntade behov av samverkan utifrån olika insatstyper

De allra flesta uppdragen inom strategin ligger väl i linje med aktörernas kärnverksamhet. Uppdragen kommer dock inte att fördelas efter rutorna i matrisen, utan denna ska endast ses som en bakomliggande ram för att öka förståelsen för uppdragens olika förutsättningar ur ett samverkansperspektiv.

Konstruktionen av miljöteknikstrategin har ställt höga krav på att det skulle gå snabbt att komma igång med genomförandet. Strategin lanserades i slutet av 2011 men uppdrag har tillkommit allt eftersom, vissa så sent som 2014, och ska i de flesta fall vara avslutade vid utgången av 2014. Generella erfarenheter från uppstart av helt nya insatser inom det tillväxtpolitiska området, exempelvis från strukturfonderna, visar att det ofta kan ta upp till ett år från beslut till genomförandefas. Det är således en fördel för genomförandet om det är beprövade insatser som ligger i linje med ordinarie verksamhet.

2.4 Samverkansaspekter i regeringsuppdragen

I de flesta uppdragen finns namngivet vilka aktörer som man inom uppdragen förväntas samarbeta med vad gäller planering och utförande. Det kan handla om allt från att andra myndigheter enbart ska hållas informerade till att insatser ska samordnas eller utföras gemensamt med vissa myndigheter och aktörer. Det framkommer samtidigt att just denna del av samverkan tagits emot och hanterats lite olika, delvis beroende på uppdragens karaktär, och delvis utifrån hur aktörerna själva tolkat behovet av samverkan för det egna utförandet.

Tabell 3. Exempel på hur samverkan (samordning eller samråd) framhållits i besluten för uppdragen

Uppdrag	Exempel på samverkansaspekter från besluten i regeringsuppdragen
Internationell samordning inom energi och miljöteknik (IMT)	Samordningsinsatserna ska i ett inledande skede avse Kina, Indien och Ryssland. De särskilda utvecklings- och samordningsinsatserna vad gäller bilaterala samarbeten inom energi- och miljöteknik ska genomföras i nära samverkan med ambassader, generalkonsulat och Sida-kontor i berörda länder samt med Sveriges exportråd (Exportrådet), Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest Sweden), Statens energimyndighet (Energimyndigheten), Verket för innovationssystem (Vinnova) och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys).
Vinnovas 3 FoU-uppdrag Internationell samverkan för miljöinnovationer Innovationsplattformar hållbara städer Bygginnovationen	Vid utformning av insatserna ska Vinnova samråda med relevanta aktörer, t.ex. Exportrådet, Tillväxtverket, Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete, Energimyndigheten samt Innovationsbron AB.
Centec, Ambassaden Peking	Arbeta med vidareutveckling av former för aktörssamverkan mellan Sverige och Kina inom miljöteknikområdet. Arbetet ska utföras i nära samverkan med regeringens särskilde samordnare för miljötekniksamarbete med Kina, Indien och Ryssland. Centec ska även samverka med Exportrådet, Invest Sweden, Energimyndigheten, generalkonsulaten i Shanghai och Hong Kong och övriga relevanta aktörer.
Mötesplats för aktörer inom miljöteknikområdet, med fokus på privat finansiering (Energimyndigheten)	Vid utformning av insatserna ska Energimyndigheten samråda med Vinnova, Tillväxtverket, Innovationsbron AB, Almi Företagspartner AB, Exportrådet, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.
Miljöteknikexport (Business Sweden)	Vid utformning av insatserna ska Exportrådet samråda med relevanta aktörer, t.ex. Energimyndigheten, Tillväxtverket och Vinnova.
Inkubatorutveckling inom miljöteknikområdet (Almi)	Inget specifikt
Investeringsfrämjande åtgärder, inom miljöteknik (Business Sweden)	Invest Sweden ska samverka med Tillväxtanalys i de delar som rör analys inom miljöteknikområdet.
Stöd till EU-ansökningar för forskning (Tillväxtverket)	Vid utformningen av insatserna ska Tillväxtverket samråda med Vinnova, Energimyndigheten, Naturvårdsverket och andra relevanta aktörer.
Swedishcleantech.se, internetbaserad information (Tillväxtverket)	Tillväxtverket ska vid genomförandet av uppdraget ha ett nära samarbete med relevanta myndigheter och organisationer som är aktiva inom miljöteknikområdet, företagsfinansiering och företagsrådgivning. Tillgängliggörandet av information ska samordnas med andra relevanta myndigheters och organisationers information. Speciellt ska avstämning och samordning ske när det gäller Exportrådets uppdrag kring besökshantering och kommunikationsplattformen SymbioCity.
Teknik- och innovationsupphandling (Energimyndigheten/ Vinnova)	Insatserna ska i första hand inriktas på att inleda samarbete med relevanta aktörer. Vid utformningen och genomförandet av uppdraget ska Energimyndigheten och Vinnova inhämta synpunkter från AB Svenska Miljöstyrningsrådet, Trafikverket och med andra relevanta aktörer.
Miljödriven export (Tillväxtverket)	Vid utformningen av insatserna ska Tillväxtverket samråda med Energimyndigheten, Exportrådet, Invest Sweden och andra relevanta aktörer på nationell och regional nivå, för att inrikta arbetet så att det kompletterar andra aktörers insatser.
Testbäddar (Vinnova)	Vid utformningen och genomförandet av uppdraget ska Vinnova inhämta synpunkter från Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Trafikverket och Havs- och vattenmyndigheten, RISE Research Institutes of Sweden Holding AB och andra relevanta aktörer.
Innovationsupphandling/-tävling (Vinnova)	Uppdraget ska genomföras efter samverkan med Kammarkollegiet, Konkurrensverket, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, AB Svenska Miljöstyrningsrådet och andra berörda, med fokus på de delar som är relevanta för respektive aktör. Samverkan ska göras för att dels få goda uppslag för genomförandet dels för att säkerställa att insatserna förankras med övriga aktörer som arbetar med upphandlingsstöd.

3 Samverkan i praktiken – behov och betydelse

3.1 Inledning och övergripande bild

I detta kapitel studeras hur samverkan sett ut och fungerat i praktiken i genomförandet av miljöteknikstrategin. Allmänt sett kan det konstateras att det finns minst fyra olika aspekter av samverkan: i) i relationen med den konkreta målgruppen för uppdraget, ii) i relationen till andra myndigheter och organisationer, iii) i relationen till andra uppdrag som ingår i miljöteknikstrategin, iv) och avslutningsvis internt inom den egna organisationen.

Flera av respondenterna menar att det sedan tidigare finns en allmänt fungerande samverkan med upparbetade kontakter mellan de huvudsakliga aktörerna inom det tillväxtfrämjande systemet, som Vinnova, Tillväxtverket, Energimyndigheten, Almi/Innovationsbron och Business Sweden. Behovet av kontakter och samverkan har varit störst mellan uppdrag som verkar inom samma sektor, eller utvecklingsfas inom strategin – *Innovation, Tillväxt på hemmaplan och Export/Internationalisering*. I uppdragen med innovationsfokus finns därför tätast kontakter mellan Vinnova, Energimyndigheten, samt till viss del Tillväxtverket, medan de exportorienterade uppdragen kräver mest kontakter och samordning mellan aktörer som Business Sweden, IMT, Centec och Tillväxtverket. För uppdragen som syftar till att främja förutsättningar för ökad tillväxt i företag på hemmaplan utgör Tillväxtverket och Almi/Innovationsbron en kärna, men såväl Energimyndigheten och Vinnova, som Business Swedens investeringsfrämjande åtgärder har också delar som i mycket handlar om att bygga upp strukturer och förutsättningar för ökad tillväxt på hemmaplan. För flera av dessa senare aktörer, som arbetar med främjande på hemmaplan, sker samverkan också med olika aktörer lokalt och regionalt i landet utan uppdrag inom strategin.

Som framgår från uppdragen finns sammantaget relativt stora variationer både avseende behoven av samverkan, hur det fungerat och vilken betydelse det haft hittills för miljöteknikstrategins genomförande.

3.2 Samverkan i uppdragen med export – och internationaliseringsfokus

Regeringskansliets internationella miljötekniksamarbete - IMT

För IMT, som haft rollen att fungera som samordnande part i Sverige för exportinitiativ mot Kina, Ryssland, Indien och Indonesien, har helhetsperspektivet varit viktigt. Rollen har inneburit kontakter huvudsakligen med exportfrämjande aktörer, både inom och utanför strategin. Vissa kontakter har även funnits med Vinnova men i detta fall har de främst befunnit sig i den ”andra änden” av den tänkta utvecklingskedjan i strategin. IMT arbetar inte med enskilda företag på samma sätt som Business Sweden, utan mer med grupper som innebär att de skapar plattformar för exportmogna företag och kan stödja i kontakter för ingångar på viktiga marknader. IMT ger exempel från ett företagsarrangemang, som genomfördes i Kina med fokus på miljötekniklösningar, vars uppkomst var ett besök från Sveriges miljöminister kring luftkvalité. Aktiviteten samordnades mellan bl.a. ambassaden, generalkonsulatet i Shanghai, Centec och Business Sweden.

IMT:s upplevelse är att det sammantaget skapats bättre samordning av aktiviteter som har gett större mervärde och nytta för företag, som inte hade blivit av på samma sätt utan strategin. De formaliserade programråden som skapats för de prioriterade marknaderna ses som ett viktigt verktyg för att få till samarbetet mellan aktörer. I programråden ingår ambassader, generalkonsulat, Business Sweden, Energimyndigheten (utom i Kina där Tillväxtanalys istället medverkar), samt Sida till och med 2013. IMT ser även att denna modell för stärkt samordning och samverkan skulle kunna föras vidare i andra sammanhang och på andra främjandemarknader.

Business Sweden – Uppdrag för främjande av miljöteknikexport

Det hade sedan tidigare uppstått samordningsbehov i Kina genom Centec och dåvarande MTK:s³ verksamhet som hade hanterats. Dessa aktörers kompletterande rollern har utvecklats vidare under miljöteknikstrategin och även blivit en faktor för Business Sweden att förhålla sig till på de andra marknader där IMT fått uppdrag, dvs. Indien, Indonesien och Ryssland. Samverkan anses inte ha varit någon större eller problematisk fråga. Business Sweden har en väl utarbetad modell och arbetar operativt med enskilda företag på många exportmarknader, medan man ser att IMT:s fokus allmänt legat på att skapa bättre ingångar och förutsättningar på mer ”politiserade” marknader. I Kina anser man att det har varit en fördel att man har kunnat genomföra samordnade satsningar med större finansiella resurser genom samverkan mellan IMT, Business Sweden och Centec vid ambassaden.

Vad gäller den särskilda satsningen på USA har man etablerat en referensgrupp som koordinerar insatser där relevans och möjliga synergier mellan aktörerna identifieras. Där ingår förutom Business Sweden exempelvis aktörer från ambassaden, samt representanter från Tillväxtanalys och Energimyndigheten. Man upplever också att det varit något mer kontakter med aktörer som Tillväxtverket och Energimyndigheten under de senaste åren, men att det samtidigt är svårt att veta hur detta hade sett ut utan strategin.

Centec Peking

Centecs verksamhet har kunnat fortsätta tack vare finansiering genom strategin, om än i mindre omfattning än tidigare. För Centec innebar IMT:s roll att man fått anpassa sig till ett nytt sätt att arbeta och samverka. I och med att IMT ska samordna kontakterna på hemmaplan har Centec inte längre lika god ingång till den svenska resursbasen som man hade tidigare. Samtidigt ses också fördelarna av att kunna ha en aktör i Sverige som samordnar insatser och som undviker att det utvecklas för många parallella processer och initiativ från hemmaplan. Centec ser också att samarbetet fungerar allt bättre ihop med Business Sweden, sedan man klarat ut vem som ska göra vad för att skapa bäst samlad effekt. Centecs verksamhet är dock inte resurssatt efter strategins avslut.

Tillväxtverket - Miljödriven export

Uppdraget Miljödriven export som drivs av Tillväxtverket, använder en annan modell för att främja miljöteknikexport hos företag än de ovan beskrivna. Tillväxtverket har arbetat genom riktade utlysningar som har stora likheter med Vinnovas metoder inom bl.a. FoU-uppdragen. Tillväxtverket anser att IMT inneburit ökad samverkan, vilket haft en positiv inverkan även för deras uppdrag. De ser också vikten av att ha en aktör på plats på vissa marknader och nämner här goda erfarenheter av Centec.

³ IMT:s föregångare som dock enbart hade uppdrag på den kinesiska marknaden

Inom Miljödriven export etablerades en referensgrupp där Vinnova, Energimyndigheten och Business Sweden ingick. Sammantaget har tre utlysningar genomförts där dessa aktörer bidragit med sin kompetens vid bedömningen av inkomna ansökningar. Bedömningsmallen togs fram av Vinnova. Aktörerna har också bidragit till att marknadsföra utlysningarna. Den sista utlysningen hade ett tydligt högre söktryck, då man använde sig av ett omfattande miljöföretagsregister från Vinnova, som inte Tillväxtverket haft kännedom om tidigare. Konceptet att arbeta med utlysningar har varit en utgångspunkt för samverkan.

Sammantaget anser Tillväxtverket att samverkan har fungerat bra i Miljödriven export och upplever att det har blivit bättre resultat och mervärden tack vare samverkan både internt och externt i uppdraget. Tillväxtverket anser att miljöteknikstrategin haft en viss positiv funktion för att synliggöra företag inom miljöteknikområdet. Däremot är det osäkert om strategin har bidragit till att skapa en bättre helhet eller systemsyn hos aktörer inom miljöteknikområdet. Detta beror också på att det är relativt otydligt vad som ingår i själva begreppen miljöteknik och miljöteknikföretag.

3.3 Samverkan i uppdragen med innovationsfokus

Vinnovas FoU-uppdrag, som innebär en satsning på forskning och kunskapsutveckling med inriktning på miljöteknik, utgör strategins enskilt största uppdrag, men som i praktiken är uppdelad i tre separata uppdrag. De utförs genom särskilda utlysningar, vilket också är den modell Vinnova vanligtvis använder.

Uppdragsansvariga för samtliga tre Vinnovauppdrag anser att de redan har haft utarbetade kontakter och samverkan inom sina områden, men att strategin möjligen inneburit ytterligare fördjupade kontaktytor. Det beskrivs också att behovet av samordning snarare har varit viktigt internt inom Vinnova än externt mot andra aktörer.

Det är generellt en lång väg för FoU-uppdragen att nå marknad och kommersialisering, men Vinnova poängterar också att det kan vara långa avstånd även mellan de olika FoU-uppdragen, vilket gör att behovet av samverkan mellan dem inte heller blir så stort. Det framhålls dock att uppdragen sammantaget kan ha en viss strukturell påverkan i myndigheten genom att flera arbetar samtidigt med miljöteknik vilket stärker myndighetens kompetens inom området.

Sammantaget ses dock strategin utgöra en förhållandevis liten och tidsmässigt begränsad del bland Vinnovas uppdrag, vilket sätter gränser för hur stor påverkan den kan ha. Uppdragen utgör också i sig endast en mindre del av det som görs i landet kopplat till miljöteknikområdet. Ur det perspektivet ses strategin mer som en samling av enskilda uppdrag i en korg, än som en sammanhållen strategi.

Vinnova - Innovationsplattformar

Avseende samverkan i Vinnovas deluppdrag, Innovationsplattformar, ligger riktningen mycket på kommunens roll i kedjan som kravställare och beställare i samband med offentliga upphandlingar. Samverkan sker därför nära kommunerna och genom aktörer som SKL. Uppdragsbeskrivningen betonade att samråd skulle ske med Tillväxtverket, Business Sweden, Sida och Innovationsbron, vilket dock inte ansågs vara så relevant i detta fall. En sedan tidigare etablerad samarbetsgrupp har fungerat som samrådsgrupp för uppdraget. Här ingår aktörer inom hållbar stadsutveckling, som bl.a. Formas, Energimyndigheten, Trafikverket, Riksantikvarieverket, Naturvårdsverket, och som bedöms ha varit betydelsefulla för genomförandet av uppdraget.

Vinnova – Bygginnovationen miljöteknikexport

I deluppdraget Bygginnovationen miljöteknikexport var en av de bärande tankarna att stora företag skulle kunna agera draglok för ökad export inom området. Inriktningen anses inte ha medfört nya behov av samverkan, som skiljer sig särskilt från det allmänna programmet Bygginnovationen. Det som främst tillkommit genom strategin är därför en utvecklad dialog med Näringsdepartementet och UD, men som inte bedöms ha påverkat utförandet i särskilt stor grad.

Vinnova - Internationell samverkan för miljöinnovationer

Det tredje FoU-uppdraget Internationell samverkan för miljöinnovationer har fokus på att främja miljöteknikinnovationer på två utpekade marknader, Kina och Brasilien. Uppdraget har utformats tillsammans med Näringsdepartementet. Vinnova ansvarar för samordningen på hemmaplan medan samordningen utomlands görs av deras utlandspartners. Vinnova har samarbetat med bl.a. Näringsdepartementet, UD, Business Sweden och ambassaderna. Energimyndigheten har bl.a. medverkat i en av utlysningarna, medan Tillväxtverket bidragit med kompetens för bedömning av miljöinriktningen i projekten. Dessa kontakter har dock främst skett med andra delar av myndigheterna än de som ingår i strategin.

Vinnova - Testbäddar inom miljöteknikområdet

Vinnovas särskilda uppdrag Testbäddar inom miljöteknikområdet, genomförs liksom FoU-uppdragen genom utlysningar. Även i detta fall fanns vissa aktörer som man skulle samverka med nämnda i uppdragsbeskrivningen. Utifrån detta skapades en bedömningsgrupp där myndigheter som bl.a. Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten har ingått. Man anser att detta har varit positivt och medfört ökad kompetens i bedömningar och ökade nätverksytor.

Det finns få aktörer som kan erbjuda öppna och neutrala testanläggningar för företag som ligger nära kommersialiseringssfasen. Inom uppdraget har man samarbetat med RISE, Sveriges industriforskningsinstitut, en av de aktörer som har och utvecklar egna test- och verifieringsanläggningar. För att undvika överlappningar har det varit viktigt för Vinnova att samarbeta med Energimyndigheten, som också arbetar med testbäddar i tidigare faser.

Vinnova nämner att det generellt i stödsystemet finns behov av ökad öppenhet och samordning mellan aktörer, främst inom samma och angränsande områden. Sammantaget bedöms att det funnits fler gemensamma nämnare med andra processer och uppdrag som sker internt inom Vinnova, samt med andra aktörer utanför strategin, än med övriga uppdrag i miljöteknikstrategin.

Energimyndigheten och Vinnova - Teknik och Innovationsupphandling

Uppdraget Teknik- och innovationsupphandling skulle utföras i direkt samverkan mellan Vinnova och Energimyndigheten, utifrån deras respektive kompetenser från innovationsupphandling och teknikupphandling. Det långsiktiga målet enligt de uppdragsansvariga syftar ytterst till att skapa förutsättningar som underlättar för offentlig verksamhet att väga och kunna göra egna innovationsupphandlingar.

Uppdraget har satt de två myndigheternas uppbyggda rutiner på prov och det tog ganska lång tid innan man riktigt hittade former för samarbetet. Energimyndigheten har vana av att göra utlysningar som utgår från att behov och lösning redan är definierade och där man bara vill ha in bra förslag, medan ansatsen här var att även behoven skulle definieras

utifrån. För Vinnova innebar uppdraget att man tog ett steg fram från att ha arbetat med innovationsupphandling mer utifrån ett policyperspektiv till det praktiska utförandet.

Även om myndigheterna står relativt nära varandra med vana att samarbeta, så har det i detta fall varit annorlunda i och med att ingen av myndigheterna haft huvudansvaret. Det faktum att de befinner sig fysiskt på olika platser med ett längre avstånd mellan sig, har också gjort det svårare att få till täta möten, vilket har påverkat farten i det operativa arbetet. Man har samtidigt upplevt att det varit en styrka att bägge myndigheterna stått bakom satsningen. Uppdraget har medfört ökade kontakter mellan myndigheterna och även en del kompetenslån mellan dem. Bland andra myndigheter som man haft nära kontakt med under uppdraget nämns bl.a. Trafikverket. Branschorganisationer, regionala aktörer och eldsjälar har också varit viktiga plattformar för att nå ut.

Vinnova - Miljötekniktävlingar

Vinnovas uppdrag att anordna miljötekniktävlingar har genomförts genom särskilda utlysningar. Konceptet att slå ihop inslag av innovationsupphandling, tävling och miljöteknik var nytt för Vinnova. Vidare var detta det uppdrag i strategin som kom sist för Vinnova och som därmed haft kortast tid för genomförandet. Uppdraget har framförallt krävt samordning av resurser och kompetenser internt inom Vinnova, och därmed även medfört ett ökat internt kunskapsuppbyggande. Den nära kopplingen till Vinnovas andra uppdrag om innovationsupphandling har varit viktig för genomförandet, då de kunnat använda upparbetade kontakter för att marknadsföra tävlingen.

De aktörer som funnits med i uppdragsbeskrivningen (Kammarkollegiet, Konkurrensverket, Statens energimyndighet, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, AB Svenska Miljöstyrningsrådet) har deltagit i designen av upplägget och medverkat i bedömningsgruppen.

Eftersom ansvaret för innovationsupphandling till stora delar förs över från olika myndigheter till Konkurrensverket kommer Vinnova troligen inte arbeta på samma sätt med innovationsupphandling i fortsättningen. Man ser dock att erfarenheter från uppdraget kan användas för att vidareutveckla och potentiellt använda själva tävlingsmomentet inom miljöteknikområdet i andra uppdrag.

Att uppdraget lanserades sent i strategin medförde att man inte haft någon större känsla av att finnas med i ett bredare sammanhang, utan fokus har helt och hållet legat på att operationalisera uppdraget på ett så effektivt sätt som möjligt. Det beskrivs också som ett mycket nischat uppdrag som ligger i tidig fas i innovationskedjan och som dessutom riktas mot offentliga aktörer och inte primärt företag.

3.4 Samverkan i uppdrag med syfte att främja tillväxt i miljöteknikområdet

Tillväxtverket – SwedishCleantech.se

Tillväxtverkets uppdrag att tillgängliggöra internetbaserad information har tagit form genom den webbaserade portalen Swedish Cleantech, som lanserades i mitten av april 2014. Webbplatsen utgör en ny samarbetsarena, och även om Tillväxtverket är ansvarig för uppdraget poängteras att den helt och hållet bygger på samarbete med de andra myndigheter och organisationer som har uppdrag inom miljöteknikstrategin. Webbsidan har försetts med en egen logotyp och samtliga åtta samarbetspartners finns med på startsidan.

Att ett antal fördefinierade samverkansaktörer uppgavs redan i uppdragsskrivningen upplevdes som en viss styrning. Tillväxtverket menar dock att det knappast hade gått att genomföra uppdraget på ett trovärdigt sätt utan en bred samverkan. Uppdragsinstruktionen gav ett stärkt mandat att genomföra uppdraget i samverkan. Ett viktigt forum har också varit möten med miljöteknikexportgruppen, där man kunnat presentera och diskutera utvecklingen av portalen med andra myndigheter som har uppdrag inom miljöteknikstrategin och med andra relevanta aktörer. Uppdragets genomförande har underlättats mycket av att det har funnits en samarbetsgrupp.

Sammantaget bedöms samarbetet med de sju myndigheterna ha fungerat bra. Det bygger i grunden på goda uppbyggda relationer mellan enskilda individer, vilket dock innebär en sårbarhet. Tillväxtverket menar också att det ger ett viktigt symbolvärde att kunna visa upp en samlad bild, både för miljötekniksektorn i Sverige och mot andra länder.

Tillväxtverket – Stöd till EU-ansökningar

Uppdraget syftar till att öka det svenska deltagandet i EU:s program inom miljöteknikområdet. Det var delvis ett nytt uppdrag då det inkluderade nya EU-program, men delvis beprövat genom att man tidigare varit nationell kontaktpunkt för Eco-innovation som bland annat innehöll upplysnings- och informationsuppdrag mot företag. Nytt var också att Tillväxtverket här valde att arbeta genom intermediärer i form av konsortier. Själva behovet av samverkan har också minskat något genom att det dagliga arbetet utförs i konsortierna.

Enligt uppdragsbeskrivningen skulle Tillväxtverket samverka med Energimyndigheten, Vinnova och Naturvårdsverket. Vinnova har bl.a. deltagit på projektledarträffar, samrått vid utformningen av insatsen och de myndighetsgemensamma studiebesök som arrangerades av Tillväxtverket. En myndighetsgemensam resa företogs också av Tillväxtverket, Vinnova och Energimyndigheten till Bryssel och Luxemburg där de träffade Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken.

Energimyndigheten deltog också i samrådet vid själva utformningen av insatsen; i uppdraget har man också haft vissa konkreta kopplingar till Energimyndighetens mötesplatsuppdrag. Naturvårdsverket har haft ett visst deltagande i uppdraget genom medverkan i projektledarträffar och som talare inom EU:s miljöteknikaktiviteter. Andra aktörer som varit involverade i uppdraget är Almi och IVL. Tillväxtverket konstaterar att man har haft kontakter med Miljödriven export och Swedish Cleantech i strategin.

Sammantaget upplevs samverkan och samordning ha funnits i den omfattning som krävts och att det fungerat bra. Enligt respondenterna har samverkan inom miljöteknikstrategin även inneburit en ökad kunskap om andra myndigheters verksamheter, vilket är viktigt för att kunna sätta kunden främst och erbjuda en ”ingång” och exempelvis kunna guida vidare företag till en annan myndighets verksamhet. Det är dock svårt att säga att miljöteknikstrategin har bidragit till bättre samordning totalt inom miljöteknikfrämjandet, mycket beroende på att miljöteknikstrategin utgör en så liten del av det som görs inom området.

Almi/Innovationsbron - Inkubatorsutveckling inom miljöteknik

I uppdragsbeskrivningen för Almis/Innovationsbrons inkubatorsutveckling inom miljöteknik fanns inte någon explicit betoning på samverkan med andra aktörer inom strategin, och det ansågs inte heller vara centralt till en början. Uppdraget har dock kommit att innebära en del samverkan, som sammantaget bedöms ha fungerat mycket bra.

Långtgående och fungerande samarbete har till exempel utvecklats ihop med Energimyndigheten, som man också haft erfarenhet av att arbeta med tidigare. De har bl.a. gemensamt kunnat anordna och medverka i ett antal arrangemang, såsom kapitalmarknadsdagar. I uppdraget har ingått att arrangera evenemang tillsammans med inkubatorerna. Uppdraget har dessutom ingått i den arbetsgrupp som arbetat med evenemanget Clean Tech Forum. Motiv för att göra insatser gemensamt i uppdraget är enligt Almi att respektive aktör ofta är för liten för att nå en kritisk massa på egen hand, men det handlar också om att ur ett kundperspektiv kunna erbjuda så samordnade erbjudanden som möjligt.

En aktör helt utanför miljöteknikstrategin som har varit viktig för genomförandet är också CleanTech Scandinavia, som är en privat icke vinstdrivande förening som drivs av eldsjälarna inom miljöteknikområdet och som organiserar investerarsidan. Almi har också deltagit i miljöteknikexportgruppen, där aktörer som Tillväxtverket, Vinnova, Exportkreditnämnden och Business Sweden ingår.

Sammantaget anser Almi att samverkan med andra initiativ har inneburit att man har kunnat skapa aktiviteter med ett bättre innehåll och möjliggjort ett större publikt tilltal, än vad man skulle ha lyckats göra på egen hand.

Energimyndigheten - Mötesplatser

Energimyndighetens Mötesplatsuppdrag syftar till att främja samverkan mellan privata och offentliga aktörer med målet att öka investeringar inom miljöteknikområdet. Insatsen genomförs genom ett antal relativt avgränsade deluppdrag. Uppdragsbeskrivningen betonar att det skulle utföras i samverkan med ett flertal andra aktörer, vilket inledningsvis sågs som ett tidskrävande moment som kunde riskera att samverkan skapades mest för sakens skull.

Uppdraget startade med ett gemensamt möte med angivna aktörer och att en särskild samrådsgrupp inrättades. Allt eftersom har antalet samverkansmöten där samtliga aktörer deltagit minskat och istället har man arbetat i mindre grupper för att genomföra de olika aktiviteterna. Man såg fördelar med att arbeta tillsammans, istället för att bara samråda om det.

Inom uppdraget finns ett flertal exempel på aktiviteter som genomförs tillsammans med andra aktörer, t.ex. arrangerandet av Cleantech Forum Europe 2014. I samarbetet ingår bland annat Tillväxtverket, Vinnova, Almi samt Havs- och vattenmyndigheten.

Resursmässigt görs bedömningen att Energimyndigheten skulle kunna ha genomfört detta evenemang själv. Men genom ett gemensamt utförande har en större kraftsamling kring miljöteknik kunnat bli av. Energimyndigheten har kunnat ta del av de andra aktörernas resurser i form av kompetens, nätverk och arbetsinsatser. Att aktörer bidragit med medfinansiering har också inneburit ett gemensamt ägande av evenemanget. Miljöteknikstrategin anses här ha hjälpt till genom att ge mandat för samverkan.

Myndigheterna har tillsammans träffat och intervjuat företag som har fått riskkapital. Energimyndigheten har bjudits in till Vinnovas SMF-grupp. I ett annat sammanhang har Energimyndigheten deltagit i konkreta aktiviteter rörande kapitalinsamling tillsammans med Almi som ingår i Cleantech Forum och samrådsgruppen. Slutsatsen är att miljöteknikstrategin bidragit till ökad samverkan på den operativa nivån på ett positivt sätt och att de har fått ökad inblick i andra aktörers verksamheter.

Business Sweden - Investeringsfrämjande med inriktning på miljöteknikområdet

Uppdraget avseende investeringsfrämjande med inriktning på miljöteknikområdet gavs ursprungligen till Invest Sweden, men gick över till Business Sweden efter sammanslagningen med Exportrådet 2013. Utifrån sin roll i stödsystemet noteras att det finns delar där investeringsfrämjande och exportfrämjande kan överlappa andra aktörers roller. Bildandet av Business Sweden har förbättrat och förenklat det samlade utförandet, enligt Business Swedens uppdragsansvarige. Som exempel på olika samverkansnivåer kan man därmed säga att Business Sweden i sig utgör ett typexempel på det yttersta steget i en samverkansprocess som utgörs av just sammanslagning.

I uppdragsbeskrivningen för det investeringsfrämjande uppdraget fanns inget explicit uttalande om att det skulle genomföras i samverkan med vissa utpekade aktörer. Vid uppstarten medverkade man dock i några gemensamma möten för miljöteknikstrategin där alla uppdrag var inbjudna. Uppdraget följer en utarbetad metod som organisationen arbetar efter, som inte ändras för att det handlar om miljöteknik eller ligger inom en samlad strategi. Man har haft kontakter med flera olika organisationer såsom Exportrådet (innan sammanslagningen), ASSET, IMT, utlandsmyndigheter som ambassader och Centec, samt Energimyndigheten och i viss mån Vinnova. Möjligen har kontakterna och samverkan intensifierats under uppdraget, men mycket av detta hade förmodligen skett i alla fall enligt Business Sweden.

Ett exempel på konkret samverkan har varit CleanTech Forum Europe 2013 i Bilbao, där man samverkat med Energimyndigheten och regioner som Invest in Skåne och Stockholm Business Region. Samverkan gjorde att man kunde få med fler företag, ha en större utställningsyta och att det sammantaget blev större svensk exponering.

4 Slutsatser och diskussion

4.1 Förutsättningar och förväntningar på samverkan i strategin

De allra flesta uppdragen i regeringens miljöteknikstrategi tar utgångspunkt i de olika aktörernas pågående verksamhet och insatser, och har också ofta arbetats fram i dialog med Regeringskansliet. Miljöteknikstrategin har därmed i hög grad byggt vidare på kunskap och insatser som redan görs i stödsystemet, men som genom miljöteknikstrategin kunnat ges en delvis ny inriktning eller möjligheter till mer utökade eller fokuserade insatser. Det nya kan ha varit att just fokusera på miljöteknik i satsningarna, men också att de riktats mot nya målgrupper eller marknader. Aktörerna har i de flesta fall upplevt att uppdragen utgått från känd mark och att kontakter och samverkan i viss grad redan var etablerad med de aktörer som de anser sig behöva samarbeta med.

Samverkan har inte varit en nyckelfråga i genomförandet av strategin

Övergripande gäller därmed att samverkan endast i undantagsfall setts som en kärnfråga inför själva genomförandet. Detta har också påverkats av att tidsperioden för genomförandet av flera uppdrag varit begränsad och att tydlig fokus legat på leverans i form av konkreta resultat - fokus har därmed främst varit operationalisering av det egna uppdraget. Hos de flesta uppdragen har man heller inte sett att miljöteknikstrategin som sådan skulle haft ett vidare syfte eller inriktning att skapa ett mer samordnat stödsystem inom miljöteknikområdet.

Regeringsuppdragens uppmaning till samverkan har tolkats olika

Samtidigt noteras att samverkansperspektivet ofta haft en rätt tydlig plats i de ursprungliga uppdragsbeskrivningarna till aktörerna. I de flesta uppdragen finns namngivet vilka aktörer och myndigheter som uppdragen förväntas samarbeta med i planering och utförande. Själva nivån på samverkan kan variera från att vissa myndigheter ska hållas informerade till att insatser ska samordnas eller utföras ihop med särskilda aktörer. Det kan sammantaget konstateras att detta budskap tagits emot och hanterats lite olika hos uppdragen, delvis beroende på uppdragens inriktning och karaktär, delvis utifrån hur de själva tolkat behovet av samverkan för det egna utförandet och för att uppfylla strategins bakomliggande syften.

Stor förklaring till samverkansambitioner ligger i uppdragens inriktning

Det finns en grundläggande skillnad mellan uppdrag som i sig har en mer samordnande eller systemstödjande funktion, och de uppdrag som mer tydligt handlar om att genomföra en konkret insats mot en riktad målgrupp. Till den förra gruppen med mer samordnande funktioner hör exempelvis *IMT:s* samordnande roll för vissa exportmarknader, Energimyndighetens *Mötesplatsuppdrag* med syfte att främja samverkan för ökade investeringar inom miljöteknikområdet, samt Tillväxtverkets uppdrag *Swedish Cleantech* som handlat om att samordna och tillgängliggöra internetbaserad information inom miljöteknikområdet. Till den senare skaran hör vissa av Vinnovas uppdrag som drivs genom särskilda utlysningar och som därmed har en rätt given struktur för sitt genomförande och tydligt riktad målgrupp, vilket i viss mån även gäller Business Swedens två uppdrag inriktade mot export-, respektive investeringsfrämjande insatser.

4.2 Samverkan i utförandet av uppdragen i strategin

Strategins mervärde ligger mer i samordning än samverkan

Den övergripande slutsatsen, utifrån hur genomförandet av uppdragen i strategin sett ut i praktiken, är att de i de allra flesta fall inte inneburit särskilt omfattande eller komplexa krav på samverkan för att kunna genomföras. För uppdrag av mer samordnande karaktär har behovet av externa kontakter naturligt varit större, men beskrivs sällan som särskilt problematiska, medan mer avgränsade uppdrag till stor del genomförts genom inarbetade strukturer. Sammantaget har det också ofta handlat mer om samrådande och samordning mellan aktörer än konkret samverkan i genomförandet.

Strategin har ännu inte lett till robusta samverkansstrukturer – personberoendet är fortsatt stort

Det konstateras också allmänt att samverkan bedrivs mellan individer, vilket innebär att även om det är myndigheter som formellt samverkar så blir samverkan sällan institutionaliserad, på så vis att en person lätt kan ersättas med en annan. Detta kan nog ses som allmänt gällande men gör också att uppdrag och projekt ofta är sårbara när enskilda nyckelpersoner byts ut.

Samverkansbehov större för internationaliseringsinsatser

Miljöteknikstrategins mångfald av uppdrag påvisar även en stor variation avseende samverkansperspektiv, både utifrån de behov som finns och vad gäller den omfattning av samverkan som förekommit. Det gemensamma uppdraget som ställdes till Vinnova och Energimyndigheten att utifrån sina respektive kunskaper och erfarenheter från innovations- och teknikupphandling tillsammans göra en gemensam satsning på området, hör till de uppdrag som kanske ställt högst krav på direkt samverkan i själva utförandet.

Utifrån strategins inriktning och målsättning att främja insatser längs hela kedjan från FoU, via tillväxt på hemmamarknad, till exportmarknader, kan också allmänt konstateras att behovet av samverkan har varit mer uttalat för insatserna i strategins senare faser. På detta område finns det även flera offentliga aktörer som bedriver snarlika insatser. Behovet av samverkan mellan svenska aktörer och myndigheter framstår som extra centralt i kontakter och insatser på utlandsmarknader, inte minst på den politiskt styrda kinesiska marknaden där bl.a. Centec vid ambassaden i Peking, Business Sweden och IMT samtliga haft olika uppdrag men med delvis överlappande roller som inneburit behov av både samordning och direkt samverkan för ett effektivt genomförande.

Behovet och styrkan av samverkan vid internationella kontakter framhålls också från vissa av uppdragen som främst verkat för att främja förutsättningar för ökad tillväxt på hemmamarknaden. Särskilt betonas styrkan av att kunna agera samlat från svensk sida vid internationella möten och mässor, istället för att aktörer agerar var för sig. Exempel på detta som lyfts fram är bl.a. en gemensam resa till Bryssel och Luxemburg för möte med Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken, samt samverkan kring arrangerandet av Cleantech Forum. En slutsats som dras är att Sverige är för litet inom miljöteknikområdet på den internationella marknaden för att aktörer ska kunna agera själv, och att det därför krävs samordning och gemensamt agerande för att kunna göra avtryck internationellt.

Symbolisk samverkan har undvikits till förmån för funktionell

Flera aktörer ställde sig inledningsvis lite frågande till uppdragsbeskrivningarnas ofta explicita markering om samverkan med vissa namngivna aktörer. I praktiken upplevs samverkan dock ha fungerat på ett pragmatiskt och funktionellt sätt. Samverkan har ofta skett med en mindre och rätt given grupp aktörer som man samverkat med sedan tidigare, medan strategin genom dessa explicita skrivningar också medfört att vissa ”nya” aktörer i flera fall blivit involverade i uppdrag som troligtvis inte skett annars.

Detta har tagit konkreta uttryck genom att särskilda samrådsgrupper inrättats där flera olika myndigheter och aktörer ingått som kunnat ge synpunkter kring upplägg och genomförande. En ytterligare nivå av samverkan som upplevs ha fungerat väl genom strategin är att ta stöd av olika aktörers särskilda kompetenser i exempelvis bedömningsgrupper för att säkerställa kvalitet i metodval och projektansökningar, vilket bland annat utnyttjats i Vinnovas och Tillväxtverkets olika utlysningbaserade uppdrag.

Intern samverkan har stärkts av strategin

Det är också viktigt att påpeka att miljöteknikstrategin inte bara inneburit samverkan mellan myndigheter externt. I flera av uppdragen har den interna samverkan inom den egna myndigheten varit minst lika central för genomförandet. Uppdragen har – även då de haft en tydlig koppling till aktörernas befintliga uppdrag – ofta medfört vissa nya komponenter i form av inriktning, målgrupp, eller marknad, vilket både krävt samordning av kompetenser internt liksom behov av att samordna uppdraget mot andra pågående program och insatser för ett så effektivt genomförande som möjligt.

Strategin har bidragit till utvecklad samverkan, genom att bygga vidare på etablerade strukturer

Sammantaget kan således noteras att miljöteknikstrategin har inneburit en hel del samverkan såväl mellan myndigheter som inom dessa. Samtidigt ska det tilläggas att de allra flesta ansvariga för uppdragen i miljöteknikstrategin anser att det allmänt sett finns en rätt väl fungerande samverkan mellan de centrala aktörerna inom det tillväxtfrämjande system som de själva tillhör. Här finns också till stor del huvudaktörerna inom strategin genom myndigheter som Vinnova, Tillväxtverket, Energimyndigheten, Almi och Business Sweden. Kontakter och samverkan sker också mellan dessa utifrån uppdragen i strategin, men ibland med helt nya personer och kontaktytor.

Behov av samverkan tydligast i den närmaste aktörskretsen

Ett tydligt konstaterande från uppdragen i strategin är också att behovet av kontakter och samverkan med andra aktörer är störst och mest förekommande inom den ”sektor” som uppdragen själva verkar inom. Sett utifrån strategins utformning samspekar detta tydligt med strategins indelning i tre områden: FoU/Innovation, tillväxt på hemmaplan, samt insatser för ökad export och internationalisering. Hos uppdragen med innovationsfokus finns därför oftast mest naturliga kontakter mellan Vinnova och Energimyndigheten samt till viss del med Tillväxtverket och Almi, medan de exportorienterade uppdragen kräver mest kontakter och samordning mellan aktörer som Business Sweden, IMT, Centec, Tillväxtverkets exportuppdrag, samt Energimyndigheten och deras investeringsfrämjande enhet som dock verkar utanför strategin. Uppdragen som ligger i mitten av utvecklingskedjan, dvs. inom kategorin tillväxt på hemmaplan förekommer dock oftare kontakter med uppdragen inom de övriga kategorierna.

Fyra faktorer har begränsat strategins möjligheter att påverka systemet

Även om miljöteknikstrategin har lett till samverkan som, enligt aktörerna, i flera fall bidragit till ett bättre genomförande kan vi inte se att strategin skulle ha bidragit till att skapa en bättre sammantagen samordning och systemperspektiv mellan olika aktörer inom miljöteknikområdet. Några av de viktigaste anledningarna till att så inte blivit fallet är följande.

1. Strategin i sig utgör en så pass begränsad del av det som görs inom miljöteknikområdet. Detta inte bara sett till antalet aktörer som är direkt involverade i strategin, utan även till hur liten del uppdragen utgör av dessa aktörers reguljära verksamhet inom miljöteknikområdet. Detta gör det svårt att realisera en ambition om ökad systemsyn inom ramen för de relativt avgränsade uppdrag som miljöteknikstrategin omfattar.
2. Olikheterna och de utvecklingsmässiga avstånden mellan uppdragen har ofta upplevts vara för stora för att passa för samverkan. Samverkan har främst förekommit inom respektive fas i utvecklingskedjan. Men även inom dessa – framförallt inom FoU och innovation – har ofta skillnaderna varit för stora för att motivera direkt samverkan. Strategins målsättning, att skapa insatser längs en kedja från FoU till export, har bidragit till att skapa en delvis förenklad bild av hur de olika uppdragen skulle haka i varandra.
3. Strategin utgår i huvudsak från enstaka uppdrag som riktats till eller tagits fram ihop med enskilda aktörer. Uppdragen är till stor del avgränsade projekt som ska operationaliseras inom en given ram, snarare än att utgå från ett gemensamt problem eller behov. Många påtalar att miljöteknikstrategin därmed inte haft formen av en egentlig strategi utifrån ett aktörsperspektiv. Det har varit svårt att ge en bild av ett samlat innehåll utifrån perspektivet att strategin skulle motverka särskilda brister inom miljöteknikområdet. För de uppdrag inom strategin som beslutades först finns en något tydligare bild av hur de platsar i ett sammanhang vilket också förstärktes av gemensamma träffar i inledningen av utförandet. Uppdrag som tillkommit senare har dock ofta en ganska oklar plats bland övriga uppdrag i strategin.
4. Det korta tidsperspektivet har inneburit att flera uppdrag upplevt en tidspress att hinna genomföra sin del inom utsatt tid. Detta har i sig bidragit till att fokus främst legat på det egna genomförandet och de direkta behov av samverkan som det krävt snarare än att söka samverkan med andra aktörer eller lyfta blicken för att inse att man är en del i ett större sammanhang. Här framhålls att det kan finnas en risk i att tillfälliga eller tidsbegränsade satsningar endast bidrar till att främja bättre samordning för stunden i det specifika uppdraget, men att det inte påverkar strukturen.

Begränsande faktorer till trots – strategikonceptet har haft ett mervärde

Trots dessa invändningar om begränsningar hos miljöteknikstrategin utifrån ett samverkansperspektiv, ska det samtidigt noteras att många av de ansvariga för uppdragen också anser att det finns styrkor och fördelar av att göra ett ”samtal paket” av olika miljöteknikfrämjande insatser, vilket miljöteknikstrategin haft som ambition. Flera lyfter fram att det medfört ett något större fokus på miljöteknikområdet både medialt och inom delar av främjandesystemet, än vad som annars varit fallet. Det har i vissa fall bidragit till stärkt och utökad samverkan, och i andra fall öppnat ögonen hos medverkande aktörer för de olika typer av insatser som görs inom andra delar av kedjan mellan innovation och export, även om de kanske inte rent praktiskt samverkat inom ramen för strategin. På dessa

sätt anses miljöteknikstrategins samverkande delar ha bidragit till en ökad medvetenhet av det miljötekniska stödsystemets innehåll och även lagt ytterligare en kunskapsbyggande pusselbit till miljöteknikfrämjandet.

4.3 Avslutande reflektioner

Arbetet med utvärderingen av miljöteknikstrategin har visat att stödsystemet för miljöteknikföretagande är omfattande, med delvis överlappande insatser samt med vissa luckor. Detta utgör ett viktigt motiv för att fortsätta utveckla samverkan mellan aktörerna och förbättra samordningen.

Om syftet är att skapa bättre överblick och ökad samverkan för bättre effektivitet i stödsystemet, så kräver det både tid, resurser och även viss styrning ovanifrån. Viss positiv påverkan på systemet kan ha skett inom det exportfrämjande området, men med tanke på osäkerheterna kring hur IMT:s roll ska föras vidare är det oklart hur, men överlag upplever aktörerna att detta har saknats inom miljöteknikstrategin. Merparten anser att ett mer systemutvecklande samverkansarbete framför allt måste ske inom ramen för aktörernas långsiktiga och reguljära verksamhet, och kan endast i mindre grad påverkas genom den typ av tidsbegränsade satsningar som miljöteknikstrategin inneburit. Om man hade önskat större samverkans effekter av miljöteknikstrategin är slutsatsen också att uppdragen troligen hade behövt utformas på ett annat sätt, exempelvis utifrån bredare problemställningar och fler gemensamma uppdrag. Däremot är det inte alls säkert att det hade varit det bästa utifrån perspektivet att också uppnå tydliga resultat utifrån de målsättningar som miljöteknikstrategin haft.

Avslutningsvis kan det konstateras att flera av de faktorer som visat sig kunna påverka samverkan i tidigare forskning – hur komplext uppdraget är och hur beprövat det är – har återkommit även i denna studie. De strukturella hinder vad gäller arbetsformer och incitament som finns i främjandesystemet förefaller vara delförklaringar till varför samverkan inte prioriterats högre i strategiuppdragen. Samtidigt har utmaningar såsom ökad administrativ börda och oklarhet kring vad en samverkansinvestering kan ge sannolikt också påverkat utformningen såväl som genomförandet av uppdragen.

5 Källor

Quist, Johan (2005) *Sammanhållna processer – en studie om horisontell samverkan*. Statens kvalitets- och kompetensråd, Stockholm.

Intervjuer genomförda under våren 2014

- Ciro Vasquez, Internationell samverkan för miljöinnovationer, Vinnova,
- Rebecka Engström, Innovationsplattformar för hållbara attraktiva städer, Vinnova,
- Britta Fängström, Bygginnovationen, Vinnova
- Anders Björk, Inkubationsutveckling på miljöteknikområdet, Almi
- Andreas Stubelius och Helene Axelsson, Mötesplats för aktörer inom miljöteknikområdet, Energimyndigheten
- Monique Wanning, Micael Hagman och Mats Denninger, IMT, Regeringskansliet
- Håkan Dahlfors, Exportfrämjande inom miljöteknik, Business Sweden
- Sten Engström, Investeringsfrämjande inom miljöteknik, Business Sweden
- Anders Wollter, Centec, Ambassaden i Peking
- Andreas Backfolk och John Wallon, Stöd för EU-ansökningar, Tillväxtverket
- Johan Lundström och Anders Pousette, Teknik- och innovationsupphandling, Vinnova/Energimyndigheten
- Tony Meurke, Miljödriven export, Tillväxtverket
- Filip Kjellgren och Klas Barklöf, Testbäddar, Vinnova
- Cecilia Ankarstig och Arash Sangari, Internetbaserad information Swedish Cleantech, Tillväxtverket
- Emma Gretzer, Innovationsupphandling/tävling, Vinnova
- Ulf E Andersson, Naturvårdsverket

Tillväxtanalys, myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, är en gränsöverskridande organisation med 60 anställda. Huvudkontoret ligger i Östersund och vi har verksamhet i Stockholm, Brasilia, New Delhi, Peking, Tokyo och Washington D.C.

Tillväxtanalys ansvarar för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och därigenom medverkar vi till:

- stärkt svensk konkurrenskraft och skapande av förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag
- utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft, hållbar tillväxt och hållbar regional utveckling

Utgångspunkten är att forma en politik där tillväxt och hållbar utveckling går hand i hand. Huvuduppdraget preciseras i instruktionen och i regleringsbrevet. Där framgår bland annat att myndigheten ska:

- arbeta med omvärldsbevakning och policyspaning och sprida kunskap om trender och tillväxtpolitik
- genomföra analyser och utvärderingar som bidrar till att riva tillväxthinder
- göra systemutvärderingar som underlättar prioritering och effektivisering av tillväxtpolitikens inriktning och utformning
- svara för produktion, utveckling och spridning av officiell statistik, fakta från databaser och tillgänglighetsanalyser

Om PM-serien: Exempel på publikationer i serien är metodresonemang, delrapporter och underlagsrapporter.

Övriga serier:

Rapportserien – Tillväxtanalys huvudsakliga kanal för publikationer.

Statistikserien – löpande statistikproduktion.

Svar Direkt – uppdrag som ska redovisas med kort varsel.